

**Notat til
Uddannelsesudvalget**

Danish Students Abroad

10. oktober 2017

Danish Students Abroad (DSA) er en frivillig non-profit organisation med 1.900 medlemmer. DSA repræsenterer de i gennemsnit 12.000 danske studerende i udlandet på et hvilket givent tidspunkt og rådgiver studerende før, under og efter uddannelsesophold i udlandet. DSA er den politiske repræsentant for udlandsstuderende og har samarbejdet med Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående uddannelser samt SU styrelsen vedrørende meritoverførsel, taxameterordningen, IB konvertering og flere andre områder.

Som en international vidensnation, er Danmark afhængig af at danske unge tager til udlandet og samler internationale kompetencer, således at kan bidrage med deres erfaringer på det danske arbejdsmarked. For at dette skal realiseres, er det centralt for danske unge at få international erfaring under uddannelse. Dette er reflekteret hos danske arbejdsgivere:

"Vi vægter højt, hvis en studerende har været på udveksling og kan sætte perspektiv på, hvordan den kulturelle læring kan bruges i arbejdet."

Carlsberg

"Hold fokus på studierne, men tag også et semester i udlandet. Det er stærkt, hvis man kan vise, at man har en villighed til at kunne flytte sig og samtidig bevise, at man kan begå sig i en anden kultur."

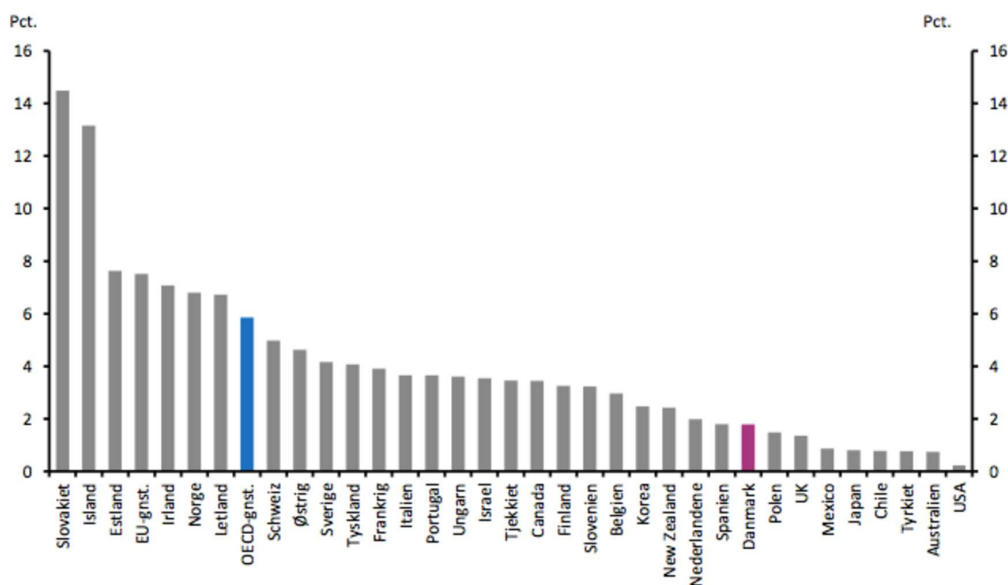
PwC

"Vi får stadig brug for at ansætte flere med udenlandsk udsyn"

Dansk Industri

På trods af gentagne målsætninger fra skiftende regeringer og politisk enighed på området er andelen af danske udlandsstuderende kun 2%, markant lavere en OECD-gennemsnittet på 6%.

Andel nationale studerende i udlandet, pct., 2015



Anm.: Eksklusiv Luxembourg, hvor andelen er 73 pct.
Kilde: OECD: Education at a Glance 2017, table C4.3.

De store udfordringer

1. SU-optjeningsprincipper må ikke have utilsigtede konsekvenser for danske studerende

Det nylige forslag om at indføre et SU-optjeningsprincip, hvor man som dansker kun skal have SU, såfremt man har opholdt sig i Danmark i syv af de sidste otte år kan få omfattende konsekvenser for danskere. Dette forslag vil bl.a. ramme danske studerende, der studerer i udlandet mere end ét år, hvilket bl.a. omfatter alle, der studerer en bachelor eller en 2-årig kandidat udenlands (4.399, UFM 2014). **Vi foreslår derfor at forslaget ikke gennemføres.** Nedenstående cases udarbejdet af EDU Danmark viser desuden, hvad det vil koste for den enkelte studere, såfremt der bliver indført krav om optjeningsprincip:

Astrid Emilie, 20 år, England
Færdiggjort STX i Danmark, 2016 Startet på bachelor i Psykologi på King's College, London, UK (3 år)
Hun ville med optjeningskravet minimum miste: SU-stipendium i 22 måneder: 132.330 kr. Lånemulighed: 67.716 kr. (SU-lån)
Samlet finansiering som Astrid ville miste og fremover skulle finde selv: <u>200.046 kroner</u>

Ann-Sofie, 24 år, Australien
Afsluttet bachelor i biokemi fra Københavns Universitet, efteråret 2016 Startet på en Master of Biomedical Science på University of Melbourne (2 år)
Hun ville med optjeningskravet minimum miste: SU-stipendie i 10 måneder: 60.150 kr. Udlandsstipendium i 2 semestre: 92.400 kr. Lånemulighed: 30.780 kr. (SU-lån) + 21.591 kr. (delvist udlandsstudielån)
Samlet finansiering som Ann-Sofie vil miste og fremover skulle finde selv: <u>204.291 kroner</u>

2. Det skal være lettere for danske studerende at vende hjem - udfordringer med retskravet

Danske studerende, der tager deres bachelor på et dansk universitet, har krav på at blive optaget på kandidatoverbygningen, hvis man søger ind direkte efter afsluttet bachelor. Det betyder at alle danskere som tager deres bachelor i udlandet, automatisk kommer bag i køen, uanset deres faglige niveau – og nogle gange er der slet ikke flere pladser, når køen når til udlandsstuderende. Et optag baseret på merit fremfor en garanti ville give et højere niveau på kandidatstudierne og give bedre et bedre incitament for at studere en bachelor eller kort master i udlandet. **Vi foreslår derfor et kvote 2 system til optag på kandidatuddannelser for at imødegå denne udfordring.**

3. Universiteterne skal gøre det enkelt og let at komme på udveksling

I dag er der alt for mange danske studerende, der har udfordringer med at komme på udveksling. Ugennemsigtige bureaukratiske strukturer og manglende rådgivning fra universitets side, gør det svært at søge udveksling for flere danske studerende. Ligeledes er der flere udfordringer med at få meritoverført fag taget i udlandet, der gør, at mange danske studerende ikke ender med at søge. **Vi foreslår derfor, man sætter en politisk målsætning og skaber økonomisk incitament for de danske universiteter for at gøre det lettere at komme på udveksling.**

4. Manglende rådgivning om udlandsstudier på gymnasialt niveau

Drømmen om at studere i udlandet opstår typisk i løbet af gymnasietiden, men for alt for mange gymnasieelever er drømmen svær at konkretisere – og realisere – grundet manglende rådgivning fra studievejledningen. Vi anerkender kompleksiteten af udlandsstudier, og kan fra vores egne erfaringer med to deltidsansatte udlandsstudievejledere se behovet for uddannelse af vejledere specifikt møntet udlandsstudier. ***Vi foreslår derfor en af to modeller: statsstøtte til Danish Students Abroad, som det gør sig gældende i Norge for vores søsterorganisation ANSA, med pengene møntet på opkvalificering af medarbejdere og håndtering af studievejledning i udlandet; eller ansættelse og opkvalificering af studievejledere ansat af de regionale Studievalgscentre med speciale i vejledning om udlandsstudier.*** Imødegås denne udfordring ikke, vil det naturligt fortsætte med at påvirke fundamentet for dansk internationalisering fortsat – hvilket i sidste ende kommer til at umuliggøre realisering af Danmarks ambitioner som global vidensnation.